

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE SURIYE ARAP
CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA SÜLEYMAN ŞAH TÜRBESİ
TAHKİMAT PROJESİNİN UYGULANMASINA İLİŞKİN ANA TUTANAĞIN
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN**

(Resmi Gazete ile yayımı: 21.10.2003 Sayı: 25266)

**Kanun No
4989**

**Kabul Tarihi
16.10.2003**

MADDE 1. – 22 Ocak 2003 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suriye Arap Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Süleyman Şah Türbesi Tahkimat Projesinin Uygulanmasına İlişkin Ana Tutanak”ın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

**Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suriye Arap Cumhuriyeti
Hükümeti Arasında Süleyman Şah Türbesi Tahkimat
Projesinin Uygulanmasına İlişkin Ana Tutanak**

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suriye Arap Cumhuriyeti Hükümeti,

İki halk arasındaki tarih, kültür ve gelenek yakınlığının ve dostluk bağlarının çok yönlü bir işbirliğinin geliştirilmesi için gerekli zemini oluşturduğuna dair inançlarını belirterek ve konuya ilişkin olarak yapılmış olan anlaşmaları dikkate alarak,

Süleyman Şah Türbesi Tahkimat Projesinin uygulanmasına ilişkin aşağıda yer alan maddeler üzerinde anlaşmaya varmışlardır.

1. - Süleyman Şah Türbesinin, Suriye, Karakozak mevkiinde bulunan ve Suriye Tarafınca inşa edilen Teşrin Barajı Gölü sularından etkilenmekte olan yeri, Türkiye Tarafınca hazırlanan Tahkimat Projesinin, Türkiye-Suriye işbirliği ile uygulanması suretiyle tahkim edilecektir.

2. - Süleyman Şah Türbesinin tahkimatı ile ilgili projenin uygulanmasındaki Türkiye-Suriye işbirliği;

a) Türbenin bahçe duvarları dışında yapılması gereken çepeçevre çalışma platformu ile Türbeden itibaren Halep-Haseki anayoluna kadar olan bağlantı yolunun Suriye Tarafınca,

b) Türbenin bahçe duvarları altında yapılması gereken fore kazıkların inşaatı ile Türbe arazisi içerisinde yapılması gereken her türlü inşaat, tahkimat, düzenleme, tamirat ve 6. maddede gösterilen bina yapımı faaliyetlerinin Türkiye Tarafınca,

yapılması suretiyle sağlanacaktır.

3. - Yukarıda belirtilen işbirliği hükümleri uyarınca gerçekleştirilecek faaliyetlerin maddi sorumlulukları, faaliyeti gerçekleştiren Tarafa ait olacaktır.

4989

16.10.2003

4. - Süleyman Şah Türbesi Tahkimat Projesi, bu Ana Tutanak ve eki olan Teknik Protokol ile Türkiye Tarafının yapacağı işlerin ihalesinin kesinleşmesinden sonra imzalanacak Uygulama Protokolunda öngörüldüğü şekilde, eksiksiz olarak gerçekleştirildiği takdirde Türkiye Tarafı, Suriye Tarafından, Süleyman Şah Türbesinin Teşrin Barajı sularından etkilenmesi dolayısıyla uğranan zararlara ilişkin olarak, bir tazminat isteminde bulunmayacaktır.

5. - Süleyman Şah Türbesinin Tahkimatı Projesinin gerçekleştirilmesine ilişkin çalışmalar sırasında, değerli arkeolojik eser bulunduğu takdirde, Türkiye Tarafı; Suriye yasa ve mevzuatı gereğince davranacağını ve bu eserlere zarar vermeyeceğini taahhüt eder.

Suriye Tarafı ise, bu eserlerle ilgili olarak yapacağı işlem ve incelemelerin, en kısa zamanda ve çalışmaları geciktirmeyecek şekilde yapılacağını taahhüt eder.

6. - Süleyman Şah Türbesi arazisi içinde bulunan karakol binasının bodrum katı, Teşrin Barajı Gölü sularının yarattığı etkilerle kullanılmaz duruma geldiği için, Türk Tarafınca mevcut karakol binası yıkılarak, yerine, taban alanı 260 m²'yi aşmayacak, zemin kat taban kotu 330,50 m'yi aşmayacak şekilde tek katlı bir karakol binası inşa edilecektir. Yeni binanın inşaatı sırasında, eski binanın batı, kuzey ve doğu duvarlarının çevre duvarlara olan uzaklıkları aynen korunacaktır.

7. - Süleyman Şah Türbesinin Tahkimat Projesine ilişkin çalışmaların projeye ve tekniğe uygun olarak gerçekleştirilmesinin sağlanması amacıyla, sözkonusu çalışmalar sırasında, Türk tarafınca gerek duyulursa, Türk teknik kontrol mühendisleri bulundurulabilecektir.

Bir Suriye teknik görevlisi, sözkonusu Ana Tutanak ve eki olan Teknik Protokol hükümlerinin gereği gibi uygulanıp uygulanmadığının saptanması amacı ile, tahkimat çalışmaları sırasında, zaman zaman inşaat sahasını ziyaret edebilecektir.

8. - Süleyman Şah Türbesi Tahkimat Projesinin, zaman geçirilmeden ve mevcut hasarlar büyümeden gerçekleştirilebilmesi amacı ile, Suriye Tarafı, Türbeyi Halep-Haseki ana karayoluna doğrudan ve en kısa güzehgâhtan bağlayacak ulaşım yolu ile Türbe bahçe duvarları çevresindeki çalışma platformunu inşa ederek, bu Tutanağın yürürlüğe gireceği tarihten itibaren dört ay içinde Türk Tarafınca yapılacak çalışmalar için hazır hale getirecektir.

9. - Türk Tarafınca yapılacak çalışmalar için ihtiyaç duyulan yaklaşık 15. 000 m² alanındaki şantiye arazisi, elektrik ve su bağlantıları yapılabilecek şekilde, bu Tutanağın yürürlüğe gireceği tarihten itibaren dört ay içinde Suriye Tarafınca hazır hale getirilecektir.

10. - Süleyman Şah Türbesinin Tahkimat Projesi kapsamında Türkiye ve Suriye Taraflarınca gerçekleştirilecek işlerle ilgili hususların ayrıntılarını belirtmek üzere hazırlanan "Süleyman Şah Türbesi Tahkimat Projesinin Gerçekleştirilmesine İlişkin Teknik Protokol" bu Ana Tutanağın ekidir.

11. - Türk Tarafının yapacağı ihalenin kesinleşmesinden sonra, Taraflar arasında ayrıca bir Uygulama Protokolü imzalanacaktır.

4989

16.10.2003

12. - Süleyman Şah Türbesi Tahkimat Projesinin gerçekleştirilmesi için Suriye Tarafı yürürlükteki mevzuat hükümleri çerçevesinde gereken her türlü kolaylığı gösterecektir.

13. - Süleyman Şah Türbesi Tahkimat Projesinin gerçekleştirilmesi sırasında Türk Tarafınca ihtiyaç duyulacak idarî ve malî kolaylıklar, Suriye Tarafına diplomatik yoldan iletilecek, Suriye Tarafınca özenle incelenecektir.

14. - Bu Ana Tutanak ve eklerinin uygulanması sırasında Taraflar arasında çıkabilecek uyuşmazlıklar iki taraf arasında yapılacak görüşmelerle çözüme kavuşturulacaktır.

15. - Ana Tutanak ve eki olan Teknik Protokol, akit Tarafların mevzuatlarının gerektirdiği işlemlerin tamamlanması ve karşılıklı onay bildirimlerinin diplomatik kanallardan yapılmasının ardından yürürlüğe girecektir.

16. - Aşağıda adları bulunanlar, herbiri kendi Hükümetlerince usulüne uygun olarak yetkili kılınmışlar ve Ana Tutanağı imzalamışlardır. Ana Tutanak ve eki olan Teknik Protokol 22 Ocak 2003 tarihinde Ankara'da Türkçe ve Arapça dillerinde ve her metin aynı derecede geçerli olmak üzere iki orijinal nüsha olarak düzenlenmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

SURİYE ARAP CUMHURİYETİ

HÜKÜMETİ ADINA

HÜKÜMETİ ADINA

Umur APAYDIN

DR. M. Khalid Al KALLAS

Büyükelçi

Toprak Reformu Kurumu

T.C. Dışişleri Bakanlığı

Genel Müdürü

Konsolosluk İşleri Genel Müdürü

Süleyman Şah Türbesi Tahkimat Projesinin Gerçekleştirilmesine İlişkin

Teknik Protokol

Taraflar, Teşrin Baraj Gölü sularından etkilenen Süleyman Şah Türbesinin yerinin tahkim edilmesine ilişkin olarak, 20-22 Ocak 2003 tarihinde, Ankara'da gerçekleştirilen görüşmeler sonucunda imzalanan Ana Tutanak kapsamında, aşağıda belirtilen hususların gerçekleştirilmesi konusunda görüş birliğine varmışlardır;

1. - Süleyman Şah Türbesi Tahkimat Projesinin gerçekleştirilmesi için aşağıda ayrıntıları belirtilen faaliyetler, Taraflarca ayrı ayrı gerçekleştirilecektir.

a) Suriye Tarafınca yapılacak işler;

(1) Türbeyi, Halep-Haseki Karayoluna doğrudan ve en kısa güzergâhtan bağlayacak şekilde yeni bir ulaşım yolu inşa edilecektir.

Yol güzergâhı, Türbe nizamiye kapısından başlayıp, mevcut elektrik direklerine paralel olacak şekilde geçirilecektir.

Yol 327,000 m kotunda, 6,00 m genişliğinde, amaca uygun standartta inşa edilecektir.

4989

16.10.2003

Yeni yapılacak ulaşım yolunda, inşaat çalışmaları sırasında ve daha sonra oluşabilecek oturma ve hasarlar, geciktirilmeden onarılacak, yol her an için kullanılabilir halde bulundurulacaktır.

(2) Türbe çevresinde fore kazık inşaatını yapacak iş makinalarının doğal zemine batmadan güvenli olarak çalışabilmesi için, Türbenin bahçe duvarları dışında geçici bir çalışma platformu oluşturulacaktır.

Çalışma platformu, 327,00 m kodunda, 10,00 m genişliğinde, özellikle güneybatı, batı ve kuzeybatı cepheleri göl dalgalarına dayanıklı olarak inşa edilecektir.

Türbe ile ilgili inşaat çalışmaları tamamlanıncaya kadar, çalışma platformunda oluşabilecek oturma ve hasarlar geciktirilmeksizin onarılacaktır.

(3) Türbe Tahkimat Projesinin planlanan sürede gerçekleştirilebilmesi için şantiye çalışanlarının ikâmeti, iş makinalarının park edilebilmesi, bakım ve onarımlarının yapılabilmesi, gerekli malzemelerin depolanması, elek ve beton santrali tesislerinin kurulabilmesi için Türbeye ve yola yakın, 15.000 m2 büyüklüğünde, elektrik ve su bağlantıları yapılabilecek şekilde bir arazi, geçici olarak Türk Tarafına tahsis edilecektir.

(4) Türkiye Tarafının, Türbenin duvarları içinde yapacağı tahkim ve dolgu çalışmaları için Suriye'den almayı tercih edeceği taş, kum, çakıl gibi her türlü inşaat malzemeleri, bedeli Türkiye Tarafınca karşılanmak üzere, yerinden sağlanacak veya bunların satın alınabileceği yerler gösterilecektir.

(5) Projenin gerçekleştirilmesi için Türk Tarafınca Suriye'ye getirilecek olan personel, araç, gereç, makine ve her türlü malzemenin Suriye'ye sokulması ve iş bitiminde Türkiye'ye geri götürülmesi için, yürürlükteki mevzuat hükümleri çerçevesinde gereken her türlü kolaylık gösterilecektir.

b) Türkiye Tarafınca yapılacak işler;

(1) Türbenin bahçe duvarı altına denk gelecek şekilde, çepeçevre, herbiri 80 cm çapında kesişen fore kazıklar inşa edilecektir.

(2) Kesişen kazıkların ankrajını sağlamak amacı ile, Türbe bahçesi içerisinde her biri 100 cm çapında gergi kazıkları yapılacaktır.

(3) Çevre kazıklarının başlık kirişleri üzerine, üst kotu 328,00 m olacak şekilde betonarme çevre duvarı inşa edilecek, bu duvar üzerine 2.00 m yüksekliğinde emniyet çiti yapılacaktır.

(4) Çevre duvarının iç kısmında çepeçevre drenfleks döşenerek, çevre drenajı yapılacaktır.

(5) Türbe çevre duvarı içinde kalacak arazinin gereken bölümleri 327,00 m kotuna kadar toprak ile doldurulacak ve çevre düzenlemesi yapılacaktır.

(6) Türbenin ön tarafında bulunan hayrat çeşmesi, inşaat nedeni ile tahrip olacağı için, tahkimat çalışmaları sonunda, aynı yerinde yeniden inşa edilecektir.

(7) Baraj gölü sularının etkisi ile, Türbe binasında ortaya çıkan çatlaklar ve oturmaların onarımı için, Türbe temeli ıslah edilecek ve Türbe binası restore edilecektir.

4989

16.10.2003

(8) Karakol binasının atık sularının arıtılması amacı ile, biyolojik arıtma tesisi inşa edilecektir. Arıtma tesisinde birikecek katı atıklar, Türk Tarafınca dönem dönem getirilecek vidanjör vasıtası ile, Suriye Tarafınca gösterilecek uygun yere boşaltılacaktır.

(9) Şantiyede ve inşaat çalışmaları sırasında kullanılacak elektrik enerjisinin bedeli Türkiye Tarafınca karşılanacaktır.

2. - Süleyman Şah Türbesi arazisini çevreleyen duvar, çalışma platformu inşası sırasında yıkılacağı için, duvarın dış kenarları ile temsil edilen Türbe arazisi sınırlarını, WGS 84 koordinat sisteminde, kalıcı olarak tespit etmek ve bilahare inşa edilecek fore kazık sisteminin aplikasyonunu da, tespit edilen sınırlara uygun şekilde yapabilmek maksadıyla, Ana Tutanağın onayını takiben, Taraflar arasında oluşturulacak ortak bir Teknik Heyetle, Süleyman Şah Türbesi Arazisine Ait Sınır Tespit Çalışmaları yapılacaktır.

Sınır Tespit Çalışmaları sırasında;

a) Türbe arazisi dışında, uzun vadede değişime uğramayacak şekilde seçilecek üç nirengi noktasında, yapılacak jeodezik çalışmalar ile bir nirengi şebekesi oluşturulacak ve bu nirengi noktalarının WGS 84 sistemindeki koordinatları hesaplanacaktır.

b) Oluşturulacak nirengi şebekesine dayalı olarak, Türbe arazisini çevreleyen duvarların dönüklük-kırıklık yaptığı yerlerdeki dış köşe noktalarının WGS 84 sistemindeki koordinatları tespit edilecektir.

c) Koordinatları tespit edilecek duvar dış köşe noktalarının, çalışma platformunun inşası aşamasında Türbe arazisini temsil etmesi, gelecekte de kalıcı sınır işaretleri (sınır taşları) olarak kullanılması amacı ile, üst kotu 328,00 m olacak şekilde, kalıcı demir kazık veya borular çakılacaktır.

d) Sınır işareti olarak çakılacak demir kazık veya borular, kırıklık bölgelerinde silindirik fore kazıklarla oluşturulacak çevre duvarının dışında kalacağı için, sadece kırıklık bölgelerinde, demir kazık veya boruların etrafına, hem kazıkları korumak, hem de fore kazık sistemi ile kalıcı şekilde birleştirmek amacıyla 328,00 m kotuna kadar yükselecek şekilde röper betonu dökülecektir.

e) Bu şekilde ortaklaşa oluşturulacak nirengi şebekesi ile duvar kırıklık noktalarının (sınır işaretlerinin) WGS 84 sistemindeki koordinatlarını ihtiva eden belge, Tarafların Teknik Heyetlerince imzalanacak ve bilahare, Ana Tutanağın 11. maddesi gereğince hazırlanacak olan Uygulama Protokolü'nün eklerinden birisini oluşturacaktır.

f) Sınır Tespit Çalışmalarında kullanılması gereken her türlü ölçme cihazı Türk Teknik Heyeti beraberinde Suriye'ye getirilecek, çalışmalar bitiminde geri götürülecektir.

3. - Suriye Tarafı, Süleyman Şah Türbesi ve müstemilatının halihazır mevki ve çevresinin;

a) 1/50.000 ölçekli topoğrafik haritasını,

b) 1/1.000 ölçekli vaziyet planını,

c) Halep-Haseki karayolundan Süleyman Şah Türbesine inşa edilecek bağlantı yolunu gösteren 1/2.000 ölçekli vaziyet planını,

d) Türkiye Tarafına tahsis edilecek şantiye arazisinin yerini gösteren 1/1.000 ölçekli vaziyet planını,

4989

16.10.2003

- e) Süleyman Şah Türbesine inşa edilecek bağlantı yolunun en ve boy kesitini,
f) Süleyman Şah Türbesi çevresinde oluşturulacak çalışma platformunun en ve boy kesitlerini gösteren paftaları,
içeren bir dosyayı Türk Tarafına vermiştir.

4. - Türkiye Tarafı, yeniden inşa edeceği karakol binasının avan projelerini mümkün olan sürede hazırlayarak, diplomatik kanaldan Suriye Tarafına iletacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

HÜKÜMETİ ADINA

A. İlker ARISOY

Mühendis Albay

Türkiye Teknik Heyeti Başkanı

SURİYE ARAP CUMHURİYETİ

HÜKÜMETİ ADINA

Müh. İbrahim AL JASEM

Teşrin Barajı Müdürü

İşbu Teknik Protokol, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suriye Arap Cumhuriyeti Hükümeti arasında imzalanan Süleyman Şah Türbesi Tahkimat Projesinin uygulanmasına ilişkin Ana Tutanağın ekidir ve Ana Tutanak ile eşzamanlı olarak yürürlüğe girer.

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Cilt	Birleşim	Sayfa
11	64	496
20	101	190
28	8	122:128, 292:315

I- Gerekçeli 207 S. Sayılı Basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 8 inci Birleşim tutanağına bağlıdır.

II- Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dışişleri Komisyonu görüşmüştür.

III- Esas No. : 1/551